

Ralph Benatzky (pův.jm. Rudolf Josef František Benatzky), byl česko-rakouský operetní skladatel a libretista, narozen 5. 6. 1884, Moravské Budějovice, zemřel 17. 10 1957, Curych.

Otec skladatele byl učitelem na německé škole, matka byla dcera českého vinaře. V roce 1890 se rodina přestěhovala do Vídně a již v 15 letech nastoupil do vojenské školy v Litoměřicích. Ze školy byl záhy vyloučen, údajně pro účast v souboji, pravděpodobně však i ze zdravotních důvodů. Poté studoval ve Vídni, v Praze a v Mnichově a dosáhl doktorátu z filologie. Souběžně rozšiřoval své hudební vzdělání (byl mimo jiné žákem Antonína Dvořáka) a záhy se rozhodl zcela věnovat hudbě. Začal jako skladatel, poté se svou první manželkou Josmou Selim vytvořil velmi úspěšnou hereckou dvojici. V roce 1910 se stal dirigentem Malého divadla (Kleines Theater) v Mnichově. V roce 1913 se v berlínském Divadle v Nollendorfplatz uskutečnila první celovečerní opereta *Der lachende Dreibund*, ale Benatzkyho první významný úspěch byl až s operetou *Liebe im Schnee*, kterou produkoval Oscar Straus a inscenoval Miksa Preger v Établissement Ronacher ve Vídni v roce 1916.

V následujících letech vystřídal několik kabaretních scén, pro které psal písně, texty, scénky a menší operety. Některé z nich se hrály nejen v Německu, ale i ve Vídni. Díky nim se stal v roce 1914 hudebním ředitelem vídeňského kabaretu *Rideamus*. Jeho opereta *Prinzchens Frühlingserwachen* se hrála i v Apollotheater. Poté následovaly další úspěchy, zejména s operetou *Yuschi tanzt*, která se jen ve vídeňském Bürgertheater hrála 109 krát. Po velkolepém přijetí jeho dalších operet vídeňským publikem se přesunul do Berlína a tam, na počátku 30. let, se stal nejpopulárnějším autorem hudebních komedií první poloviny 20. století. V Berlíně se připojil k Grosses Schauspielhaus.

Dalším vídeňským úspěchem bylo *Adieu Mimim*, které mělo 159 představení v divadle Johanna Strausse v roce 1925, a díky dalším extravagantně inscenovaným hudebních hrám se Grosses Schauspielhaus stal slavným. Jeho nejslavnější divadelní tvorbou byl v roce 1930 *Im weissen Rössl* a *Ma sœur et moi*, jež sklidil velký mezinárodní úspěch s adaptací francouzské komedie.

Benatzky se také věnoval menším hudebním komediím. Na vrcholu jeho slávy přišel vzestup nacistické strany a Benatzkyho situace byla o to vážnější, neboť jeho manželka měla židovský původ. Jako mnoho dalších umělců a vědců opustil Německo. Odešel do Spojených států, kde přeložil a upravil operu George Gershwin *Porgy a Bess*, která měla německou premiéru až v roce 1950 v Curychu

Benatzky se po válce vrátil do Evropy, kde strávil svá poslední léta ve Švýcarsku. Pokračoval v psaní, přepisování a kompozici. Během své velmi aktivní a rozmanité kariéry napsal Benatzky také libreto pro operu Karla Kaskela *Die Schmieden von Kent* (1916).

Der Komet kommt! (1909)
Der Record (1909)
Variété (1910)
Die Walzerkomtesse (1910)
Der Walzer von heute Nacht (1910)
Pomponette (1911)
Cocottchens Mission (1911)
Die Schmiedin von Kent (1911)
Prinzchens Frühlingserwachen! (1914)
Yuschi tanzt (1920)
Pipsi (1921)
Adieu Mimi! (1925)
Die Nacht von San Sebastian (1926)
Casanova (1928)
Meine Schwester und ich (1929)
Im weißen Rössl (1930)
Flirt in Nizza (1932)
Herzen im Schnee (1936)
Waldmeister (1941)
Liebesschule (1948)
Märchen an Bord (1948)
Zum Goldregen (1951)

Filmová hudba

Der unsterbliche Lump (Berlín, 1929)
Die letzte Kompagnie (Berlín, 1929)
Chauffeur Antoinette (Berlin, 1931)
Im weißen Rössl (Berlin, 1935)
Die Puppenfee (Videň, 1936)
Verklungenes Wien (Videň, 1951)

I. Lexika

Tadday, Ulrich: *Im weißen Rössl. Zwischen Kunst und Kommerz* (Mnichov 2006).

Hennenberg, Fritz: *Ralph Benatzky. Operette auf dem Weg zum Musical. Lebensbericht und Werkverzeichnis*, (Videň 2009)

II. Ostatní

<http://www.ralph-benatzky.com/>

<http://www.ikrajvysocina.cz/kultura/opereta-budejovickeho-rodaka-se-stala-svetoznamou>

Lucie Kovářová